

Наукові перспективи
Видавнича група

ВІСНИК науки та освіти
ISSN 2786-6165 (online)

серії: філологія, культура і мистецтво,
педагогіка, історія та археологія, соціологія

Bulletin of Science and Education

№ 3(33) 2025

**Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України**

«Вісник науки та освіти»

***(Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія»,
Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)***

Випуск № 3(33) 2025

Київ – 2025

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

*(Series" Philology ", Series" Pedagogy ", Series" Sociology ",
Series" Culture and Art ", Series" History and Archeology")*

Issue № 3(33) 2025

Kiev – 2025

**«Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка»,
Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»):
журнал. 2025. № 3(33) 2025. С. 2212**

*Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 31.03.2025, № 10/3-25)*

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та археології
(спеціальність - 032 Історія та археологія) та педагогіки
(спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.12.2022
№ 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології (спеціальність -
035 філологія)**

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів філології, соціології, науки про освіту, історії, археології, а, також, культурології та мистецтвознавства з метою їх впровадження у сучасний науково-освітній простір.

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а, також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходиться застосування тематика наукового журналу

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Гурко Олена Василівна - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)

Редакційна колегія:

- ✚ Александрова (Верба) Оксана Олександрівна – доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії музики Харківського національного університету імені І. П. Котляревського, (Харків, Україна)
- ✚ Афонін Едуард Андрійович - доктор соціологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, (Київ, Україна)
- ✚ Булатов Валерій Анатолійович - старший викладач кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту, член спілки дизайнерів України
- ✚ Вакулик Ірина Іванівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України (Київ, Україна)
- ✚ Волошенко Марина Олександрівна – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи, Національний університет "Одеська політехніка" (Одеса, Україна)
- ✚ Вуколова Катерина Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Дніпро, Україна)
- ✚ Головна Алла Василівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Гончарук Віталій Володимирович – к.пед.н., старший викладач кафедри хімії та екології «Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини», (м. Умань, Україна)
- ✚ Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- ✚ Колмикова Олена Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін Дунайського інституту Національного університету "Одеська морська академія" (Одеса, Україна)
- ✚ Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- ✚ Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Кулікова Тетяна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання та здоров'я людини, методист Обласного коледжу „Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія імені А. С. Макаренка“ Полтавської обласної ради; Експерт Державної Служби якості освіти з питань акредитаційної експертизи освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти; Член Української асоціації дослідників освіти (Кременчук, Україна)
- ✚ Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- ✚ Линтвар Ольга Миколаївна - кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Литвинська Світлана Віталіївна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету, (Київ, Україна)
- ✚ Матійчин Ірина Мстиславівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування Навчально-наукового інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (Дрогобич, Україна)
- ✚ Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Мацько Віталій Петрович - доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови та літератури Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (Хмельницький, Україна)
- ✚ Михайленко Любова Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- ✚ Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- ✚ Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- ✚ Міщенко Ірина Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений працівник культури України, член Національної спілки художників України, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- ✚ Новік Крістіна Іванівна - координатор освітньо-технологічних проєктів в TeachEd (Великобританія)
- ✚ Осова Ольга Олексіївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземної філології Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Харків, Україна)
- ✚ Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- ✚ Потенко Людмила Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, директор Черкаського інформаційно-учбового тренінгового центру Національного університету «Одеська юридична академія», доцент кафедри іноземних мов НУ «ОЮА», членкиня Центру українського-європейського наукового співробітництва (Одеса, Україна)
- ✚ Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- ✚ Прокопович Лада Валеріївна - доктор філософських наук, професор кафедри культурології та філософії культури Національного університету «Одеська політехніка» (Одеса, Україна)
- ✚ Равлюк Тетяна Анатоліївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- ✚ Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- ✚ Рубан Микола Юрійович - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Київ, Україна)
- ✚ Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- ✚ Сидоренко Сергій Іванович - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології і перекладу Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- ✚ Синявська Олена Олександрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Одеса, Україна)
- ✚ Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)

- ✚ Скляр Ірина Олександрівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант(м. Дніпро, Україні)
- ✚ Степанова Наталія Михайлівна - кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти, заступник з науки директора ННІ педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)
- ✚ Стратулат Наталія Вікторівна - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування (Київ , Україна)
- ✚ Супрун Володимир Миколайович – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- ✚ Телесжкіна Олеся Олександрівна - доктор філологічних наук (спеціальність "Українська мова"), доцент, професор кафедри мовної підготовки, педагогіки та психології Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, (Харків, Україна)
- ✚ Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- ✚ Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- ✚ Федотова Оксана Олегівна - доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ, Україна)
- ✚ Чикарькова Марія Юріївна - доктор філософських наук (спец. "філософія культури"), професор кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, Україна)
- ✚ Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- ✚ Шевель Інна Петрівна - кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв (Київ, Україна)
- ✚ Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- ✚ Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- ✚ Щербак Олена Володимирівна - кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв, Україна)
- ✚ Янкович Олександра Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)
- ✚ Ярослав Сирник - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Anisimova A.I., Repp L.V. <i>COGNITIVE PECULIARITIES OF THE CONCEPT HEART IN THE NOVEL "NEVER LET ME GO" BY KAZUO ISHIGURO</i>	24
Filchuk T.F., Sukhanova T.Ye., Lazaryeva O.Ya. <i>TRANSLATION OF PHRASEOLOGICAL UNITS FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN: DIDACTIC ASPECTS</i>	33
Mudryk D.P. <i>THE CHARACTERISTIC OF LEXICAL AND SOCIAL GROUNDS OF ENGLISH SLANG</i>	50
Барабаш С.М. <i>ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРУ «ПОДОРОЖ УКРАЇНОЮ ТА ЧАРІВНИЙ ДРАКОН» МАКСА ВАН ФОРСАЙДА</i>	57
Берчук Ю.В. <i>МІСТИКА ЯК АТРИБУТ МЕТАФІЗИЧНОЇ ПОЕЗІЇ У ТВОРЧОСТІ ТОМАСА СТЕРНЗА ЕЛІОТА</i>	67
Боднар О.І., Гінсіровська І.Р., Джиджора Л.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ПАРЕМІЙ УКРАЇНСЬКОЮ МООВОЮ. ТЕОРЕТИЧНО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ</i>	76
Борисенко О.А., Очковська А.П., Струтинська Т.Р. <i>КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ: ПОРІВНЯННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ</i>	88
Бровко О.О., Блохіна Н.О. <i>ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ПРОТОТЕКСТ У ПОЕТИЧНИЙ ТВОРЧОСТІ МИКОЛИ РУДЕНКА: СПЕЦИФІКА АВТОРСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ</i>	101
Валюкевич Т.В., Бірюкова Д.В., Левчик Н.С. <i>ЛІНГВОСТИСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ СЕРЕД ПОКОЛІННЯ Z</i>	112
Вапіров С.Ю. <i>РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ: КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ</i>	124

- Вільчинська Т.П., Вільчинський О.К.** 139
*РЕЦЕПЦІЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В РЕГІОНАЛЬНІЙ
ПРЕСІ (на матеріалі публікацій у тернопільській газеті «Вільне
життя плюс»)*
- Вільчинська Т.П., Вільчинський О.К.** 149
*КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ САКРАЛЬНО-ХТОНІЧНОГО В УКРАЇНСЬКІЙ
БАРОКОВІЙ ТРАДИЦІЇ (на прикладі концепту-образу «чорт»)*
- Воробей О.С., П'янтас М.М.** 162
*ТЕАТР АБСУРДУ В КОНТЕКСТІ КИТАЙСЬКОЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ
ТРАДИЦІЇ*
- Вискушенко С.А.** 177
*ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТЕРМІНІВ У МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ*
- Голубовська І.В., Підгурська В.Ю.** 186
*«ТУГА ЛЮДСЬКОГО СЕРЦЯ ПО НЕЗАБУТНЬОМУ»: ХУДОЖНЯ
СВОЄРІДНІСТЬ ЛЕГЕНДИ «СВАНГІЛЬД-КНЯЗІВНА» НАТАЛЕНИ
КОРОЛЕВОЇ*
- Гончарук В.А., Кириченко В.Г., Богуславська Л.Г.** 199
*ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ: ПЕРСПЕКТИВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ*
- Горобець А.В.** 216
*ТЕХНОЛОГІЯ СНАТГРТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРИ
ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЕТНОКУЛЬТУ-
РОЛОГІЯ» Й «ІНОЗЕМНА МОВА»*
- Гоца Н.М., Павленко О.В., Сорочан О.В.** 229
*СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНО-СИНТАКСИЧНИХ
КОНСТРУКЦІЙ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКИХ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ
ДОГОВОРАХ*
- Деньга О.А., Ісаєнко Т.В.** 242
*АЛГОРИТМИ РОБОТИ З ПІСЕННИМ МАТЕРІАЛОМ НА УРОКАХ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ*
- Дубік С.Р., Мафтин Н.В.** 256
*ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ НА УРОКАХ ПОЗАКЛАСНОГО
ЧИТАННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ
ВАЛЕРІЯ ПУЗІКА «З ЛЮБОВ'Ю – ТАТО»)*

Зеленська О.П. <i>ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ</i>	269
Іванова І.Л. <i>СУЧАСНІ ТРЕНДИ ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	293
Івасишина Т.А. <i>ДИСКУРС ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ В СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ</i>	306
Каленіченко О.М. <i>ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕРТЕКСТУ В СЮЖЕТІ ПРО ТРИ СКРИНЬКИ</i>	320
Коновальчук С.А., Преснер Р.Б., Кузан Г.С. <i>КОНТРАСТИВНО-ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПАРЕМІЙ</i>	335
Коржак З.З. <i>НІМЕЦЬКІ ТЕРМІНИ У ГАЛУЗІ МЕТРОЛОГІЇ: ЯК ДОСЯГНУТИ УСПІШНОГО ПЕРЕКЛАДУ</i>	348
Кравець Р.А. <i>ВПЛИВ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НА МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	362
Лисак Л.К., Беркешук І.С., Волотовська Т.П. <i>СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ НОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ</i>	382
Литвиненко В.Ю. <i>ВИКОРИСТАННЯ СТУДЕНТАМИ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬ- НОСТЕЙ III У ВИКОНАННІ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	395
Лопушан Т.В., Йовенко Л.І., Осіпенко Н.С., Зарудняк Н.І. <i>МІФОЛОГЕМА «КАМІНЬ» В СТРУКТУРІ МОДЕРНІСТСЬКОГО АВТОРСЬКОГО МІФУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ</i>	404
Любімова О.В. <i>СТРОФО-РИМОВІ ФОРМИ У ТВОРЧОСТІ СХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ 90-Х РОКІВ XIX СТОЛІТТЯ</i>	418
Марценюк О.Г., Ободянська Н.П. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ</i>	433

- Мацюк Г.П.** 447
ЗНАННЯ ПРО РОСІЙСЬКУ ПРОПАГАНДУ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ПРИЙОМ У КУРСІ ПРО МОВНУ ПОЛІТИКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Мельничук Р.І., Маковійчук Л.В., Цинтар Н.В.** 463
ФОНОСЕМАНТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ
- Михайлюк Н.В., Драган О.А., Мохамед Ламааши** 477
ВИКОРИСТАННЯ ПОШУКОВОГО ЧИТАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З «ФАХОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»
- Мокляк О.І., Воловик Л.Б., Савенкова О.О.** 487
ПРОЄКТ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ДИСЦИПЛІН
- Невинна Ю.П.** 499
БІЛІНГВІЗМ ЯК ФІЛОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА
- Нестеренко О.О., Іскімжи А.С.** 508
ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЖІНОЧИХ АРХЕТИПІВ В КИТАЙСЬКІЙ МІФОЛОГІЇ
- Ніколаєва Т.М., Лаврик О.В., Волотовська Т.П.** 523
ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФІЛОЛОГІВ В УКРАЇНІ: ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ УКРАЇНСЬКИМИ ОСВІТНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ
- Олійник Л.В., Шепя Н.С., Чаяло В.Я.** 537
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПОРІВНЯЛЬНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ: МОЖЛИВОСТІ Й ВИКЛИКИ
- Омельковець Р.С., Свірса Д.Д.** 550
ВІДАНТРОПОНІМНІ ФЛОРОНОМЕНИ У ФОЛЬКЛОРНИХ ТЕКСТАХ ІЗ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ: ЕТНОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ
- Павленко Л.І., Ванівська О.М., Бадьйор Н.Б.** 562
ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІЛЬМОНІМІВ ЯК ОБ'ЄКТ МОВОЗНАВЧИХ СТУДІЙ

- Передерій Г.М.** 574
*СПЕЦИФІКА ОБРАЗНОГО ПРОСТОРУ ПОЕЗІЇ БІТНИКІВ:
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ*
- Плекан Н.Б., Мельник О.С., Буга Л.В.** 588
*МОВНА ГІБРИДИЗАЦІЯ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: МІЖКУЛЬТУРНІ
ЗАПОЗИЧЕННЯ ТА ЗМІНИ У СТРУКТУРІ СУЧАСНИХ ТЕКСТІВ*
- Продан А.І.** 600
*ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ КОНЦЕПТ «ВІЙНА» В УКРАЇНСЬКОМУ
ГЕРОЇЧНОМУ ЕПОСІ*
- Саф'янова М.О., Козирєв Є.В.** 611
*ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ТЕКСТАХ ЯПОНСЬКОЇ
ТУРИСТИЧНОЇ РЕКЛАМИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-2019*
- Снігур Л.А.** 623
*ПОХОДЖЕННЯ ЛЕКСЕМИ ВОЛОНТЕР У ВИМІРІ СОЦІОЛІНГВІС-
ТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ*
- Тарасова В.В., Попель О.В., Вереїгіна І.А.** 632
*ІНТЕГРАЦІЯ ТЕРМІНОЗНАВСТВА В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ
РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЛЕКСИКИ*
- Удовіченко Г.М., Покулевська А.І., Чванова Б.В.** 645
*ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В
ПЕРЕКЛАДІ*
- Черіпко С.І.** 657
*ВІДОБРАЖЕННЯ СУСПІЛЬНОЇ КРИЗИ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ
(НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ МИХАЙЛА ДРАЙ-ХМАРИ)*
- Шевчук Т.Р., Яциняк О.П.** 672
*СУЧАСНІ АДАПТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ
МОВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ: ПЕРСОНАЛІЗОВАНИЙ
ПІДХІД*
- Шикиринська О.Б., Машарова Я.В., Гончаренко С.Р.** 685
*ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ
НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ*
- Штурба А.О., Кузнецова А.В., Рачковський О.В., Шумейко Л.В.** 698
*ЗАСТОСУВАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЕФЕКТИВНІСТЬ У РОЗВИТКУ ЧОТИРЬОХ
ВИДІВ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*

- Янковець О.В.** 707
*ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РИТОРИКИ КАМАЛІ
ГАРПІС У ПЕРЕДВИБОРЧОМУ ДИСКУРСІ*

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІКА»

- Boiko L.M.** 716
*INTEGRATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IDEAS IN
EDUCATION: EXPERIENCE OF AN EXTRACURRICULAR EVENT*

- Pryshchepa T.V.** 726
*BALANCING TEACHER AND STUDENT TALK TIME: ENHANCING
ENGLISH LEARNING FOR STEM STUDENTS IN APPLIED
MATHEMATICS, IT, PHYSICS, ELECTRONICS, AND COMPUTER
SYSTEMS*

- Tang Zhenghua** 739
*ORGANIZATION OF PROFESSIONAL TRAINING OF THE PHYSICAL
EDUCATION SPECIALISTS IN CHINESE UNIVERSITIES*

- Адамовська М.С.** 749
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ДИЗАЙНЕРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ*

- Анісімова О.Е.** 759
*РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГІВ У
КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ*

- Багно Ю.М., Сергійчук О.М.** 771
*ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ*

- Білавич Г.В.** 787
*ОСВІТНЬО-ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЧАСОПИСІВ ДЛЯ ДІТЕЙ
УКРАЇНИ ТА КИТАЮ (XX – ПОЧАТОК XXI СТОЛІТТЯ)*

- Брель Л.С.** 800
*СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ*

- Воровка М.І.** 811
*ЦЕНТР НЕДИСКРИМІНАЦІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСЕРЕДОК УДОС-
КОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЬСТВА*

- Глушаниця Н.В., Білоус Н.П.** 823
*ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО СЛЕНГУ В
УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ МОВУ*
- Гонтаренко І.С., Павлюк О.М.** 836
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ
ХАРАКТЕРИСТИКИ*
- Гордієнко Л.П., Карамішев Д.В., Моїсєєва Н.В., Кока В.М.,
Литвиненко М.І.** 846
*ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ*
- Гордій Н.М.** 859
НЕОБХІДНІСТЬ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- Гриценко О.Е., Бородіна Т.М.** 868
*ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ХОРЕОГРАФІВ
У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ*
- Грітченко Т.Я., Майданик О.В.** 877
*ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ У ЗДОБУВАЧІВ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ІГРОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ*
- Гуцул Р.Т.** 891
*ОПТИМІЗАЦІЯ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ФУТБОЛІСТІВ-
ПІДЛІТКІВ НА ОСНОВІ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ЇХ
ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ*
- Денисенко Н.Г., Борбич Н.В., Дишко О.Л., Федорчук О.Ю.,
Смолюк А.І.** 902
*НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ
ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (МІЖПРЕДМЕТНИЙ
ПІДХІД)*
- Діденко О.В., Чимшир В.І.** 917
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕ-
СІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ УПРАВЛІННЯ
СУДНОВИМИ ТЕХНІЧНИМИ СИСТЕМАМИ І КОМПЛЕКСАМИ*
- Діте Л.А., Костіна Л.М., Поддуда І.А.** 930
*ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ТВОРЧОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРОВОГО
ДИРИГУВАННЯ*

- Діхтяренко С.В.** 939
*ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ В ТЕОРІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ*
- Доцевич Т.І.** 954
*СТРАТЕГІЇ СТИМУЛЮВАННЯ ТВОРЧОСТІ У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ОСВІНІМИ ПОТРЕБАМИ*
- Жила Г.В., Михайлова Л.З.** 966
*ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УМОВАХ
ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ТА НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ*
- Жураковський В.В.** 979
*НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ
ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ*
- Захлевська Т.В., Павлюк О.В., Гончарук В.В., Лаговська Н.Г.** 993
*ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ*
- Золотухіна С.Т.** 1001
*ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПРАВНИКІВ В УМОВАХ
ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Каніболоцька О.А., Салтикова Т.О., Рось С.В.** 1013
*КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ*
- Карасевич С.А.** 1027
*ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В
ОЛІМПІЙСЬКИХ ВИДАХ СПОРТУ*
- Кашина Г.С., Бацуровська І.В., Макієвський О.І.** 1036
*МЕДІАОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ
ОСВІТИ*
- Колмакова В.О., Рудницький С.О., Шаров С.В.** 1049
*ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ СИМУЛЯЦІЙ ПРИ ВИКЛА-
ДАННІ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Корінчак Л.М.** 1062
*ФОРМУВАННЯ ПЕРВИННИХ НАВИЧОК НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ
ДОПОМОГИ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Коробка Т.О. <i>ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ НЕЙРОГЕННИМИ РОЗЛАДАМИ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ</i>	1073
Котова А.В., Кучерова О.В. <i>РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ В НІМЕЧЧИНІ ТА ЇЇ МІЖНАРОДНІ ПРЕСПЕКТИВИ</i>	1088
Кохан О.М., Магден О.Г., Михайлова Н.О. <i>РОЗВИТОК SOFT SKILLS НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: МЕТОДИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ</i>	1100
Курташ Н.Я., Кравчук І.В., Кінаш Н.М., Левицький І.В. <i>ПСИХОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ</i>	1111
Куявець Д.М. <i>ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ У ЖИТТІ СВІДОМОЇ ОСОБИСТОСТІ: СУТНІСТЬ, ЧИННИКИ, ОСОБЛИВОСТІ</i>	1123
Левицька Л.Я., Лисак Г.О., Шалигіна Н.П. <i>РОЗВИТОК КЛЮЧОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	1134
Лопаткін І.В. <i>ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ МАЙБУТНІМИ ОФІЦЕРІВАМИ- ПРИКОРДОННИКАМИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ</i>	1144
Лук'янець Г.Г. <i>СУБ'ЄКТНА ПОЗИЦІЯ ЗДОБУВАЧА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: РОЛЬ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ТА ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ</i>	1153
Михальченко Г.Г., Черняєва О.В., Гриненко А.Ю. <i>МОБІЛЬНЕ НАВЧАННЯ ТА ШІ: ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЧЕРЕЗ РОЗУМНІ ТЕХНОЛОГІЇ</i>	1165
Мухіна Т.С., Поліщук К.В. <i>УПРОВАДЖЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ПРОСТИХ ЗАДАЧ У З КЛАСІ</i>	1179

- Ніконенко А.М.** 1192
*ПОНЯТТЯ ЗДАТНІСТЬ ТА ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА У КОНТЕКСТІ ПСИХОЛОГО -
ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ*
- Новописьменний А.М.** 1202
*МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ
ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ ДО РОБОТИ В ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ
СПОРТИВНИХ ШКОЛАХ ІЗ ПАУРЛІФТИНГУ*
- Носирєва О.В.** 1215
*БРИТАНСЬКИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ІТ-ФАХІВЦІВ
ЗА НАПРЯМОМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ З ІНФОРМАЦІЙНИХ І
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ*
- Онищук І.А., Кравець Л.М., Дроботько І.Д.** 1229
*ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ ТА ПРОФЕСІЙНУ
ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ*
- Писарчук О.Т., Руденський Р.Є., Шишак А.М.** 1245
*ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В
КОНТЕКСТІ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ*
- Повідайчик О.С., Сьома Б.Б.** 1260
*МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗСУ*
- Поліщук Т.В.** 1271
*МНОЖИННИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОСНОВА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО
ПІДХОДУ ДО ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Потапчук Т.В., Онищук В.І., Онищук Н.В.** 1284
*ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТІВ МИСТЕЦТВ ДО ТВОРЧОЇ МУЗИЧНО-
ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*
- Почекалін І.М., Бомбергер В.Г.** 1298
*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС
САМОСТІЙНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ*

- Приблуда Л.М., Львович Т.А.** 1309
*АКАДЕМІЧНА ТА ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ В ЦИФРОВОМУ
СЕРЕДОВИЩІ: ІНСТРУМЕНТИ ВЗАЄМОДІЇ*
- Прищеп С.М.** 1319
*РОЛЬ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ
УЧНЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ*
- Рожелюк І.Я.** 1326
*ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ У
МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ*
- Романенко О.В., Гурняк О.М.** 1341
*МЕДИЧНА БІОЛОГІЯ ЯК СКЛADOVA ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА
ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ*
- Савка І.В., Пайкуш М.А., Джулай Л.І., Дольнікова Л.В.** 1360
*РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧИХ ТА КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН*
- Савчук О.П.** 1373
*СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТРУДОВОГО
НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ ТА
ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ*
- Сараєва І.В., Ящук О.М., Красюк Л.В.** 1387
*ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ
ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ*
- Святсьєв А.В., Симонік А.В., Воронкова Т.В.** 1398
*«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» ЯК СКЛАДОВА КОМПОНЕНТА
ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І
СПОРТУ*
- Снігур Л.А.** 1406
*ПОХОДЖЕННЯ ЛЕКСЕМИ ВОЛОНТЕР У ВИМІРІ СОЦІОЛІНГВІС-
ТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ*
- Стогній Н.П., Ремаєва О.О.** 1415
*ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ РІВНЯННЯ ЯК СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ
ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Суркова К.В., Данилко О.Г., Радул С.Г.
<i>ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СКЛАДНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАВДАНЬ ДЛЯ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ</i>	1425
Сясєв А.В.
<i>ІНТЕГРАЦІЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННЯ ВИЩОЇ
МАТЕМАТИКИ</i>	1437
Твердохліб Г.В.
<i>ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПО-
МОГОЮ ЧАТ-БОТІВ</i>	1455
Терещук Г.В., Янкович О.І., Гладюк Т.В.
<i>ТИПОЛОГІЯ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВ-
НОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	1466
Толочко С.В.
<i>НАВЧАЛЬНО- І НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ
ВЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ЗЗСО ПІД ЧАС
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ</i>	1480
Торічний О., Тушко К.
<i>ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО
ОФІЦЕРА-ПРИКОРДОННИКА: ВІД МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ДО
ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ</i>	1496
Трегуб К.М., Трегуб Є.М., Гребньова І.В.
<i>РОЗВИТОК ВАЖКОЇ АТЛЕТИКИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ
УКРАЇНИ</i>	1505
Федорієнко В.А., Прокопенко О.С., Войтех К.Р., Скобовят Ю.М.,
Скобовят П.Ю.
<i>РОЛЬ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КЕРІВНИКА
У ПОВСЯКДЕННІЙ ТА БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	1515
Фотинюк В.Г.
<i>ПРИНЦИПИ, ЗМІСТ, ЗАСОБИ ТА ФОРМИ РОБОТИ З
ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ЗВО</i>	1531
Хабенко М.Є.
<i>РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМ-
НИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕ-
СІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	1542

Хома К.М., Жукова А.Р., Мельник О.С. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ НАУКОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ</i>	1551
Цепко Т.А., Андросюк Г.Л. <i>РОЛЬ ДЕБАТІВ ЯК МЕТОДУ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІТОЛОГІВ</i>	1559
Цись Н.О. <i>ФОРМУВАННЯ СВІДОМОЇ САМООЦІНКИ СТАРШИХ ДОШКІЛЬ- НИКІВ У ПРОЦЕСІ ГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	1571
Чичкан О.А., Поліщук Н.М. <i>СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ТА ЗДОРОВ'Я: ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СПОСІБ ЖИТТЯ МОЛОДІ</i>	1581
Чубрей О.С., Брюховецька І.В., Плетеницька Л.С. <i>СТАЛИЙ РОЗВИТОК 2030: ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ І НОВА ПЕДАГОГІЧНА ПАРАДИГМА</i>	1592
Чуприна С.Л. <i>ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ</i>	1601
Шаповал Л.В. <i>ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З ІНТЕГРОВАНИХ ПРИРОДНИЧИХ КУРСІВ ТА З БІОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ</i>	1613
Шахрай В.М. <i>ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ОГЛЯД ОСНОВНИХ ПІДХОДІВ</i>	1627
Шмуля Л.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДИЗАЙН»</i>	1638
Шпанюк К.В. <i>СПЕЦИФІКА НАУКОВОГО КЕРІВНИЦТВА У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ В КНР</i>	1649
Шуляк А.С. <i>ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ МОДЕЛЕЙ ГЕНЕРАТИВНОГО ШІ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАВДАНЬ З ІНФОРМАТИКИ</i>	1662

**Юдіна К.Є., Соколенко В.М., Єрошенко Г.А., Шарлай Н.М.,
Шевченко К.В., Павленко Г.П.** 1672
*ЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ПОДАЛЬШІЙ
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
"МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ" ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЇХ РОЗВИТКУ ПІД
ЧАС ВИВЧЕННЯ ФІЗІОЛОГІЇ*

Ярова О.А., Немировська О.В., Різак Г.В. 1685
*ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ АДАПТАЦІЇ
ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОЇ РЕФОРМИ*

Ястребов М.М. 1700
*НЕОБХІДНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНА
ПОЛІТИКА» МАЙБУТНІМИ СОЦІАЛЬНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ*

СЕРІЯ «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»

Анікевич А.С. 1710
ДІЯЛЬНІСТЬ КАЛАТРАВСЬКОГО ОРДЕНУ ДОБИ РЕКОНКІСТИ

Галевич С.Р. 1725
ВІЙСЬКОВА ПОЛІТИКА АЛЕКСІЯ І КОМНІНА

Горбань Т.Ю. 1735
*ПРОБЛЕМА «ДВОКУЛЬТУРНОСТІ» В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЛІТИЧНІЙ
ДУМЦІ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ
КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.*

Григорук Н.А., Костюк Л.В. 1748
*ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ДОСЯГНЕННЯ ОРГАНІЗАТОРІВ БОРОТЬБИ
АФРОАМЕРИКАНЦІВ ЗА ГРОМАДЯНСЬКІ ПРАВА В ПЕРШІЙ
ПОЛОВИНІ ХХ СТ.*

Даниленко О.В., Черевичний Г.С., Сухіна В.В. 1762
*ГРОШОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ 1995-1996 РОКІВ: ІСТОРИКО-
ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ*

Деревінський В.Ф. 1775
*АРХІВНА СПАДЩИНА Б. ХАВАРІВСЬКОГО (А МАТЕРІАЛАМИ
ЙОГО ІНТЕРВ'Ю)*

Довгоруку Ю.О. 1788
*АНАЛІЗ ТЕХНІЧНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗЕМЛЕРОБСЬКИХ
МАШИН В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ
РІЛЬНИЧОЇ МЕХАНІКИ*

- Зілінський В.Т.** 1804
*ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УСНИХ СВІДЧЕНЬ АРХІВУ
YAHAD-IN UNUM (ПАРИЖ, ФРАНЦІЯ) ЯК ДЖЕРЕЛА ДО
ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ТАБОРІВ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ НА
ТЕРИТОРІЇ ДИСТРИКТУ ГАЛИЧИНА*
- Ісрафілова Є.Р.** 1818
*ВПЛИВ ЯВИЩА ТЕРОРИЗМУ ТА ПОДІЙ 11 ВЕРЕСНЯ 2001 Р. НА
СУЧАСНУ КУЛЬТУРУ США*
- Каштанова Т.В.** 1827
*СПРАВА ПРОФЕСОРА І.І. БЄЛЯНКІНА: ЮРИДИЧНИЙ АСПЕКТ І
СУПЕРЕЧЛИВИЙ СУДОВИЙ ВЕРДИКТ*
- Кіцак В.М.** 1845
*ДЕЯКІ АСПЕКТИ У ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ОСВІТЯН В
ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ (1971-1972 РР.)*
- Кліш А.Б.** 1858
*УДОСКОНАЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ В ТЕРНОПІЛ
ОБЛАСТІ (1973-1974 РР.)*
- Колб Н.М.** 1871
*ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДУШПАСТИРСЬКОГО СЛУЖІННЯ
Й ДОЛАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ЩОДО ХРИСТІАНСЬКИХ
ЦІННОСТЕЙ В ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО
ДУХОВЕНСТВА В ГАЛИЧИНІ МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ*
- Корнійчук М.А.** 1889
*РОЗВИТОК ФРАНЦУЗЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ В КОНТЕКСТІ
СТОЛІТЬНОЇ ВІЙНИ (1415-1424 р.)*
- Кушпетюк О.І.** 1906
*РЕЛІГІЙНІ КНИГИ В ЕКСПОЗИЦІЯХ ВОЛИНСЬКИХ МУЗЕЇВ
XIX ст.: ТРАДИЦІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ*
- Левчук К.І.** 1920
*ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ПРАВОВОГО УНОРМУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ (90-і роки XX ст.)*
- Лехнюк Р.О.** 1936
*ДИСКУСІЇ ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО ЦЕЛІБАТУ
В ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ В 1918-1925 РОКАХ*
- Лихач Ю.Л.** 1948
*РОЗВИТОК ОСВІТИ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ПЕРІОДУ НАЦИСТСЬКОЇ
ОКУПАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ)*

Максимов О.В.
<i>ПРАВООХОРОННІ ТА ПРАВОЗАХИСНІ ОРГАНИ М. НІЖИНА ТА СУДОВОГО ОКРУГУ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «ХАРКІВСЬКІ ГУБЕРНСЬКІ ВІДОМОСТІ» (1874–1889)</i>	1958
Матвієнко В.В.
<i>ІСТОРИЧНА ЕВОЛЮЦІЯ ПАРКОВОЇ КУЛЬТУРИ ВІННИЧЧИНИ В ПЕРІОД 2000–2025 У КОНТЕКСТІ УРБАНІСТИЧНИХ ЗМІН І ВИКЛИКІВ ВІЙНИ</i>	1969
Мельник В.В., Костенко В.І.
<i>ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ ПЕРЕРОБКИ СОЇ В ГОДІВЛІ ТВАРИН: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ</i>	1980
Москалюк М.М.
<i>ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ОСВІТЯН В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ТРУДОВИЙ АСПЕКТ ВИХОВАННЯ (1959-1960 РР.)</i>	1993
Опря Б.О., Опря І.А.
<i>РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ У СТАРОДАВНЬОМУ СВІТІ: ПАЛОМНИЦТВА ДО ХРАМІВ ТА ОРАКУЛІВ</i>	2007
Остапчук О.О.
<i>РАДЯНСЬКА ПРОПАГАНДА В МИСТЕЦТВІ ЕПОХИ ЗАСТОЮ: ІДЕОЛОГІЯ ТА ЇЇ ВИРАЖЕННЯ</i>	2021
Пальчевський Р.С., Піоварчук В.М., Філіпович М.Б.
<i>ЗАІДЕОЛОГІЗОВАНІСТЬ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ ВОЛИНСЬКОГО СЕЛА У 1944-1990-Х РР.</i>	2033
Пилипів І.В.
<i>ВИХОВНА ТА КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА В 20-30-ті РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ</i>	2043
Сергійчук Т.І.
<i>ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА І УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ: ПОГЛЯД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТИЖНЕВИКА «ТРИЗУБ»)</i>	2059
Смаль Р.В.
<i>ПИТАННЯ ЕМІГРАЦІЇ ГАЛИЦЬКИХ СЕЛЯН НА СТОРІНКАХ ЧАСОПISУ «НАРОД» (1890-1895)</i>	2073
Федченко Є.Є., Шульга В.О.
<i>ЕРОС І КАМІНЬ: РЕЦЕПЦІЯ АНТИЧНОЇ ЕРОТИКИ У СКУЛЬПТУРІ ЯРОСЛАВА МОТИКИ</i>	2084

Щербина Н.Ф. 2098
*ОСВІТНЯ РЕФОРМА В КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ
КРИЗИ 1968 РОКУ У ФРАНЦІЇ*

**Щербина С.І., Красюк В.Л., Магльована-Конюшок Н.М.,
Мищенко М.В.** 2113
СТАНОВЛЕННЯ «ЧОРНОМОРСЬКОЇ ДОКТРИНИ» ЮРІЯ ЛИПИ

СЕРІЯ «КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО»

Большакова Т.В. 2128
*УМОВИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ АКМЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕ-
ТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ФАХОВИХ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ*

Власюк О.П., Антонюк-Коберська Н.М., Гузь Я.В. 2142
ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦЬКОГО ТВОРУ В ДОБУ ПОСТМОДЕРНУ

Лукашук М.М., Зозуля Ю.О. 2153
*ІНТЕРАКТИВІЗАЦІЯ ДИЗАЙНУ ВЕБ-ІНТЕРФЕЙСІВ ЗА РАХУНОК
КОНЦЕПЦІЇ МУЛЬТИШАРОВОЇ КІНЕТИКИ*

Лук'яненко О.В., Майструк Н.М. 2164
*ТВОРЧІ ПОШУКИ ТЕТЯНИ ДОМНЕНКО: МИСТЕЦЬКІ ВИМІРИ Й
ОСВІТНІ ПЕРСПЕКТИВИ*

Смородська М.М., Смородський В.І., Цуранова О.О. 2178
*ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРТЕПІАНО КРІЗЬ ПРИЗМУ СМИСЛОВИХ
ТА ІНТОНАЦІЙНИХ УЯВЛЕНЬ*

Сташук О.А. 2190
*ХУДОЖНІСТЬ ТА УТИЛІТАРНІСТЬ ЯК ОСНОВНІ ЗАСОБИ
ВИРАЗНОСТІ В ДЕКОРАТИВНОМУ МИСТЕЦТВІ*

СЕРІЯ «СОЦІОЛОГІЯ»

Гембарук О.В. 2200
*ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДСИЛЕННЯ ЖУРНА-
ЛІСТСЬКОГО ДИСКУРСУ*

УДК 94 (477.8) "1944/1990"

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3\(33\)-2033-2042](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-3(33)-2033-2042)

Пальчевський Руслан Степанович кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії України, Рівненський державний гуманітарний університет, м.Рівне, тел.: (097) 939-43-75, <https://orcid.org/0000-0003-0812-1731>

Півоварчук Віталій Миколайович кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, тел.: (067) 596-79-69, <https://orcid.org/0000-0002-9740-5092>

Філіпович Мирослава Богданівна кандидат історичних наук, доцент, Почесний професор Балтійського науково-дослідного інституту проблем трансформації економічної сфери, м. Рига, Латвійська Республіка, доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності, Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк, тел.: (050) 930-31-05, <https://orcid.org/0000-0002-3220-6746>

ЗАІДЕОЛОГІЗОВАНІСТЬ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ ВОЛИНСЬКОГО СЕЛА У 1944-1990-Х РР.

Анотація: З кожним роком Україна утверджується у світі як суверенна, незалежна, соціальна, правова держава. Серед державотворчих проблем особливе місце відводиться селу, адже Україна здавна асоціюється як аграрна держава з переважаючим сільським населенням. Тому актуальним є дослідження історії села та розвиток культурно-освітньої сфери на селі. З цієї точки зору буде цікавим розгляд питання як розроблялась й формувалась ідеологія перетворень на селі за часів радянської влади.

У статті на основі архівних матеріалів аналізується стан і розвиток культури, освіти, волинського села, розглядаються особливості державної політики. Охарактеризовано розвиток та діяльність культурно-освітніх установ, соціальні зміни у післявоєнний період. Здійснюється аналіз соціально-економічних змін у волинському селі у другій половині ХХ століття. Зокрема, звертається увага на ідеологізацію культурно-освітньої сфери, в основі якої лежало завдання підірвати самобутність та унікальність сільського способу життя.

З позицій сучасної методики автори розкривають особливості організації сільських обрядів. Визначено, як впливала мережа закладів культури

на формування нового заідеологізованого світогляду волинських селян. Попри активний розвиток культурно-освітніх закладів та важливості покладених на них радянською владою завдань, слід відзначити, що чимало з них були у пристосованих приміщеннях.

У післявоєнні роки культурно-освітні заклади виконували «соціальні замовлення» партійного керівництва. Концерти, вистави та інші творчі заходи, окрім організації дозвілля, сприяли вихованню селян з врахуванням ідеологічної спрямованості в основі якої лежало утвердження комуністичної свідомості та радянського способу життя.

Ключові слова: Волинь, селянство, ідеологія, культура, політика влади, освіта, обряди, дозвілля.

Palchevskyi Ruslan Stepanovych Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of History of Ukraine, Rivne State University for the Humanities, tel.: (097) 939-43-75, <https://orcid.org/0000-0003-0812-1731>

Pivovarchuk Vitaliy Mykolayovych Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of History of Ukraine, Rivne State University for the Humanities, tel.: (067) 596-79-69, <https://orcid.org/0000-0002-9740-5092>

Filipovych Myroslava Bohdanivna Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Honorary Professor of the Baltic Research Institute for Problems of Transformation of the Economic Sphere, Riga, Republic of Latvia, Associate Professor of the Department of Documentation and Information Activities of the Academy of Recreational Technologies and Law, Lutsk, tel.: (050) 930-31-05, <https://orcid.org/0000-0002-3220-6746>

IDEOLOGIZATION OF THE CULTURAL AND EDUCATIONAL SPHERE OF THE VOLYN VILLAGE IN THE 1944-1990S.

Abstract: Every year Ukraine establishes itself in the world as a sovereign, independent, social, legal state. Among the state-building problems, a special place is given to the village, because Ukraine has long been associated as an agrarian state with a predominantly rural population. Therefore, the study of the history of the village and the development of the cultural and educational sphere in the village is relevant. From this point of view, it will be interesting to consider the question of how the ideology of transformations in the countryside was developed and formed during the Soviet era.

On the basis of archival materials, the article analyzes the state and development of culture, education, the Volyn village, considers the features of state policy. The development and activities of cultural and educational institutions, social changes in the post-war period are characterized. The analysis of socio-economic changes in the Volyn village in the second half of the twentieth century is carried out. In particular, attention is paid to the ideologization of the cultural and educational sphere, which was based on the task of undermining the originality and uniqueness of the rural way of life.

From the standpoint of modern methodology, the authors reveal the features of the organization of village rituals. It is determined how the network of cultural institutions influenced the formation of a new ideologized worldview of Volyn peasants. Despite the active development of cultural and educational institutions and the importance of the tasks assigned to them by the Soviet authorities, it should be noted that many of them were in adapted premises.

In the post-war years, cultural and educational institutions fulfilled the "social orders" of the party leadership. Concerts, performances and other creative events, in addition to the organization of leisure, contributed to the education of peasants, taking into account the ideological orientation, which was based on the establishment of communist consciousness and the Soviet way of life.

Keywords: Volyn, peasantry, ideology, culture, politics of power, education, rituals, leisure.

Постановка проблеми: Історія України в останні десятиріччя активно досліджується з різних аспектів. Одним із визначних елементів її творення є селянство. Адже Україна – аграрна держава і її історія тісно пов'язана з діяльністю селян та становищем села. Історія села і до сьогодні є мало вивченою. Волинське село, його історія має свої особливості які потребують ґрунтовного дослідження. Також, не менш важливим, є дослідження шляхів впливу на самосвідомість волинських селян компар-тійним радянським апаратом, як під його тиском змінювалися традиції, звичаї та обряди, які лишилися і пережили ідеологічний тиск, а які нові – прижилися і продовжують своє існування навіть вже у часи сучасної української державності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історії українського, у тому числі, волинського селянства присвячено чимало наукових доробків. Зокрема О. Михальчук у своїй праці комплексно дослідила волинське село [5], дослідженню історіографії присвятили свої праці А. Киданюк [2] та В. Лисак [4]. Соціально-побутові умови аналізує Л. Ковпак [3], а шкільництво та культуру часів «хрущовської відлиги» досліджували І. Романюк [7] та Я. Федоренко [8].

Мета статті - з'ясувати ступінь заідеологізованості культурно-освітньої сфери волинського села у 1944-1990 рр., вплив радянської влади сільське життя

Виклад основного матеріалу. У волинському селі були сильні культурно-освітні традиції, які мали тяглість ще з попередніх років. З приходом «других советів», як говорили у побуті волиняни, у 1944 році селяни пам'ятали діяльність українських культурно-освітніх товариств «Просвіта», «Просвітянська хата», «Рідна хата», «Луг» та інших. Прихід «перших советів» датувався вереснем 1939 р. і до вторгнення гітлерівської Німеччини у червні 1941 р.

Населення Волинської області у переважній більшості є сільським населенням, так станом на 1960 рік 70 % її мешканців були селянами, існувало 10 міст, 21 селище міського типу, та 1193 села, станом на 2001 рік населення області 1 млн 27 тис. осіб, що становить 2,2 % від населення України. В тому числі: міське населення 50,4 % сільське 49,6 % і нині до складу Волинської області входить 1054 села. У кінці ХХ століття спостерігається зменшення сільського населення, як свідчать статистичні дані частка сільського населення у 1991 році було майже 17 млн, а у 2022 році – 12 млн [1]. Оскільки Україна у своїй переважній більшості була республікою з перевагою аграрного сектора та сільським населенням радянська влада значну увагу приділила формуванню культурно-освітньої сфери саме на селі.

Згідно з даними Волинського управління культури у 1966 р. в районах області (без міст Луцьк, Ковель, Нововолинськ та сіл Луцького району) нараховувалось 898 клубів. Найбільше їх було у Володимир-Волинському (100), Рожищенському (97), Ковельському (96), Горохівському (90), і Любомльському (90) районах. Найменше – у Любешівському (35), Камінь-Каширському (52), Ратнівському (60), Маневицькому (64) районах. Станом на 1971 р. 169 сіл (із 1070), або 15,7% не мали клубних установ, в т.ч., з чисельністю населення до 300 осіб – 128 сіл (11,9%), від 300 до 500 осіб – 29 сіл (2,7%), від 500 до 1000 осіб – 12 (1,1%) [5, С. 5].

Загалом, для організації культурного обслуговування селян області у досліджуваний період було створено широку мережу установ культури – 906 клубів і будинків культури, 718 бібліотек, 226 музейних закладів на громадських засадах [9, С. 240]. Тут читалися лекції, організовувалися тематичні вечори, художня самодіяльності, проводилася робота по залученню громадського активу, молоді до проведення масово-політичних і культурно-освітніх заходів.

Основним завданням культурно-просвітницьких організації було стати помічником партійних організацій у пропаганді політичних, еконо-

мічних знань, передового виробничого досвіду. Шляхами в провадження комуністичної пропаганди були різноманітні кампанії: антирелігійна, антиалкогольна і т.п. У межах кожної кампанії окрім читання лекцій на відповідну тематику розроблялись різноманітні заходи, зокрема введення нових обрядів та свят. Регулярно у Волинській області проводились 5-денні семінари-практикуми організаторів нових радянських свят і обрядів, розроблялись і розповсюджувались в усі райони області примірні сценарії безалкогольного весілля.

Після входження Волині до складу Української РСР почалося «становлення і утвердження радянських традицій, свят і обрядів». Вони були безпосередньо пов'язані з відповідним рівнем політичного, економічного та культурного будівництва та мали певні етапи формування. На першому етапі (1939 – кінець 1950-х рр.) відбувалось становлення загальнодержавних свят і обрядів, а на другому (від початку 1960-х рр. до кінця 1980 років) почалось їх впровадження в життя та побут населення.

У лютому 1940 р. в обласному центрі Волині почав роботу орган запису актів громадянського стану (ЗАГС). Наступним кроком у розвитку обрядового оформлення важливих подій в житті людини було втілення в життя Указу Президії Верховної Ради УРСР від 16 квітня 1940 р. «Про реєстрацію актів громадянського стану у Волинській, Дрогобицькій, Львівській, Рівенській, Станіславській і Тернопільській областях УРСР» і постанови від 17 квітня 1940 р. «Про організацію ЗАГСів...» [6; 11, С. 705-707]. Відповідно до цих постанов з 5 травня 1940 р. реєстрація всіх актів громадянського стану запроваджувалася повсюдно на даній території тільки в органах ЗАГСу. Із запровадженням обов'язкової громадянської метрикації релігійні обряди – вінчання, хрещення та церковне поховання – втратили будь-яку юридичну силу і стали приватною справою людини. Це привело до поступової руйнації традиційної обрядовості, тісно пов'язаної з церквою.

У 60-ті роки з ініціативи значною мірою республіканських керівних структур з'явилась ідея запровадження нових радянських свят і обрядів. В усіх державних структурах, по вертикалі, до сільських і селищних Рад народних депутатів, утворюються спеціальні обрядові комісії, облаштовувалися будинки, кімнати для здійснення обрядів. Розроблялись спеціальні ритуали проведення реєстраційних акцій.

Проте, хоча держава і вдавалась до заходів, аби надати принадності відзначенню на державний кшталт свят та обрядів у житті людей, церкву, релігію тут з її позицій «викинути» не вдалося.

Основною метою «впровадження в життя нових обрядів і звичаїв» було зменшення релігійної обрядовості. При виконках створювались

комісії по впровадженню в життя та побут громадянських обрядів. За новими обрядами проводилась реєстрація новонароджених, одружень, проводів до армії, проводів на пенсію та ін. Так, у Горохівському районі в 1971 році відповідно до нових вимог було проведено: одружень – 434, випровадини до армії – 148, проводів на пенсію – 24 та 64 реєстрації новонароджених. Тільки в с. Угринів влаштовано 17 комсомольських весіль, у 23 селах проведені були свята Врожаю, у 20 селах – вечори Золотої Осені [9, С. 243].

Новими святковими днями стали день освіти, день вчителя, день колгоспника, день механізатора. Для проведення цих заходів облаштовувалися спеціальні кімнати, але в більшості сіл нові свята і обряди відбувалися в приміщеннях будинків культури і клубів. З метою урочистого проведення долучалися духові оркестри та колективи художньої самодіяльності. До нових умов життя прагнули пристосувати і традиційні календарні свята. На противагу Різдву був запроваджений Новий рік, Масляний – свято Зими, Трійці – свято Зеленого колосу.

Певні зміни намагалися внести і в традиційний обряд поховання, з цією метою стали будуватися ритуальні майданчики будинки панахиди. У с. Старостав як будинок громадської панахиди використовувалась знята з реєстрації культова споруда, розміщена на кладовищі. Реконструкція культової споруди під будинок громадської панахиди здійснювалась у селах Пірванче та Смолява. З метою витіснення «релігійних звичок», пов'язаних з вшануванням померлих, виконком Волинської обласної ради у 1963 р. розіслав всім райвиконкомом спеціальний лист, в якому рекомендував силами громадськості провести у порядок кладовища і 9-10 травня організувати похоронні мітинги, перетворивши ці дні в дні пам'яті не тільки воїнів, але й всіх померлих.

Питання проведення нової обрядовості розглядалися на засіданнях виконкомів Переспівської, Доросинівської, Турійської сільських Рад депутатів трудящих. Свято Івана Купала, яке відбулося у Рожищанському районі було знято Київською студією документальних кінофільмів у фільмі «На щастя на долю».

Оновленим став і обряд пов'язаний з народження дитини – «зорини». З цією метою був створений типовий сценарій, згідно з яким «батьки і рідні немовляти погожого дня направляються до клубу. Спочатку воно відзначалося урочистою реєстрацією у виконкомі або у клубі та святом наречення імені у сім'я.. Тут їх зустрічали почесні батьки. «Найстаршого» громадянина пов'язують голубою стрічкою, а якщо це дівчинка – рожевою. Почесні батьки зустрічають рідних хлібом-сіллю, а ті передають їм свою дитину, і всі разом заходять в клуб. Секретар сільської Ради, зробивши всі

необхідні записи, звертається до батька і матері, яким ім'ям вони хочуть наректи немовля, вітає їх, зичить малюкові вирости великим, здоровим щасливим. Батьків і рідних здоровлять також депутати сільської ради, почесні батьки, а наприкінці церемонії почесні батьки зачитують своєрідний наказ винуватцю торжества. «Коли ти виростеш, – говориться у цьому наказі, – будь чесним, працьовитим, примножуй багатство і славу Батьківщини. Щастя – це радісна праця на благо свого народу, боротьба за прекрасне майбутнє – комунізм» [10, С. 3].

Подібні заідеологізовані обряди проводились і в інших ситуаціях. Нав'язані новітні традиції не минули і такого давнього дійства як весілля. Згідно розписаних сценарії вона мало розпочинатися під звуки «Весільного маршу». Над сценою висів лозунг «Міцна сім'я – міцна держава». Голова виконкому сільради вручав свідоцтво про одруження, далі обмін обручками, келихи шампанського, привітання від голови колгоспу, секретарів партійної та комсомольської організацій. Новим явищем стало вручення колективних подарунків від ланки, правління колгоспу. Дарували речі домашнього вжитку, одяг, телевізори, приймачі, меблі. Новою традицією стало вручення нареченим пари голубів – символів миру та щасливого життя, вітальних телеграм від комсомольської, партійної організацій, правління колгоспів, саджання дерев на згадку, зустріч з піонерами, супроводження молодих мотоциклами і велосипедами.

Попри насадження нових обрядів, багато традиційних звичаїв все ж таки збереглись, зокрема: «перепій», «обдаровування». Перейшла у весілля і форма запрошень: «Просили тато, мама і я Вас прошу прийти до нас на весілля», перев'язування старостів рушниками, обсіпання молодих збіжжям, зустріч молодих з хлібом-сіллю, піднесення молодим двох чарок, перев'язування червоною стрічкою, влаштування «перейм», викуп місця біля молодої, урочистий похід за молодою тощо.

Окремим обрядом стає обряд випровадин на службу в армію. Служба в Радянській армії теж вважалась великою подією в особистому житті, а тому випровадинам приділялась значна увага. Особлива увага зверталася на правильність вживання терміну «випровадин» та «проводів». «Випровадини» стосувалися призову до армії, а «проводам» – була притаманне релігійна складова пов'язана з обрядом похорону та поминальними днями. Свято випровадин проходило в сільських клубах, відкривав його голова сільвиконкому, далі надавалось слово ветеранам Великої Вітчизняної війни, наявним військовослужбовцям, голові колгоспу. На закінчення агіткультбригада виконувала пісні. Загалом радянські обряди і звичаї – свята соціалістичні за змістом. Відрядження до лав Радянської Армії ставало традиційним в тій сім'ї, де був допризовник. Так, це свято завжди проходило в м. Горохів 9 травня 1971 р. на Холмі Слави.

Такі обряди проводилися за типовим сценарієм. Зал святково оформлявся, уквітчувався, стелися доріжки. З фойє в зал входили призовники у супроводі батьків. Кожна матір мала нести коровай на вишиваному рушнику. На сцені стелилися рушники, по яких піднімалися матері і молодь. На сцені хлопці клали коровай на стіл, а батьки сходили в зал та сідали у перший ряд. Відбувалася урочиста церемонія. В глибині сцени завжди був портрет В.І.Леніна та прапори. З фойє заходив юнак з прапором в руках, якого супроводжували хлопчик і дівчинка, вони піднімалися на сцену і ставали по команді струнко. Зі словом привітання виступав керуючий відділенням радгоспу, де працювали хлопці, вручав їм цінні подарунки, бажав відмінної служби, щасливого повернення додому. Хлопці цілували прапор, хор співав пісню «Ой красивы над Волгой закаты», «Служите, мы Вас подождем». Потім вони несучи коровай сходили в зал, де присутні матері ділили коровай між усіма присутніми в залі. Хор співав українську пісню «Про рушник». Після цього розпочиналися масові гуляння.

Для проведення подібних заходів в 4-приміщеннях сільських рад Печихвости, Пустомити, Бужани, Горохів були обладнані кімнати, але у більшості сіл нові свята і обряди відбувалися в приміщеннях будинків культури і клубів.

Окрім подібних заходів у кожному клубі щорічно проходила зустрічі Нового року, влаштовувалися колядки, щедрівки, урочисто святкувалися такі свята як 1-травня, день Перемоги, Роковини Великого Жовтня.

Не менш популярними стали свята Врожаю, Золотої Осені. За типовим сценарієм вона мало проводиться у святково оформленому залі, у якому поміщався вінок достатку колгоспу, який згодом вручали голові колгоспу. Голова колгоспу зачитував прізвища кращих передовиків-механізаторів, які були гордістю колгоспу, вручав їм цінні подарунки. Потім говорив про досягнення колгоспу і про врожай, який виростили руки хліборобів. Після урочистих виступів проводився концерт художньої самодіяльності.

Свято Золотої осені щорічно проводилось в районних будинках культури. У святковому залі, прикрашеному жовтим листям, хризантемами, гілками берези – чаша достатку, увінчана снопом дорідної пшениці. Дари полів, городів, вирощені дбайливими хліборобськими руками, звучали мелодії вальсу. До залу входили учасники балу. В кожного на грудях жовтий кленовий листок – символ вечора. Королева балу вносила коровай. Голова колгоспу розповідав про здобутки колгоспників. Поки колгоспники куштували коровай, до залу влітала ракета з привітанням кращих трудівників.

Окрім обрядових свят було започатковано ще й соціальні свята, такі як вихід на пенсію, значну роль у таких урочистостях відігравали культурно-освітні працівники. Наприклад у будинку культури с. Шклінь відбулися проводи на пенсію однієї з членів буряківничої ланки – Фурси Параскеви Климентіївни. У святково оформленому залі над сценою висів транспаранти «Хвала рукам, що пахнуть хлібом», «Руки твої, трудівнице, втоми не знають», секретар партійної організації, голова колгоспу та голова виконкому сільської Ради депутатів трудящих виголошували промови, вручалися хліб-сіль, посвідчення «Знатний хлібороб колгоспу», цінний подарунок, пенсійну книжку. Далі слово надавалося членам ланки, які окрім промови вручали ще свій подарунок – чайний сервіз. За ними – піонери пов'язували червоний галстук, а за тим – святковий концерт. Це далеко не весь перелік нових звичаїв і обрядів, які проводили партійні організації, правління колгоспів, радгоспів, виконкомів сільських Рад.

Висновки: Завдяки їхнім зусиллям держава штучно нарощувала значення ідеологічного сектору. Успішна ідеологічна робота закладів культури значною мірою залежала від діяльності сільських культурно-освітніх закладів які були підпорядковані пропагандистським кампаніям і вихованню комуністичних ідей.

При тому слід зазначити, якщо відкинути ідеологічну складову, то розвиток культурно-освітньої сфери волинського села у зазначений період досяг значного зростання та розквіту. Що не скажеш про тридцять років незалежності, адже за цей час село з колиски культури, в якій століттями зберігалась, розвивалася, плекалася культурно-освітня сфера, перетворилося в деградовані поселення де зникає культура – адже фактично у багатьох селах закрились школи, у зв'язку з укрупненням, ліквідовані бібліотеки, клуби, художня самодіяльність, обряди звелися до примітивних свят і відзначень, культурно-освітні приміщення або знищені, або передані у підприємницькі структури. Відсутність культурної сфери аж ніяк не сприяє розквіту українського села.

Література:

1. Волинська область. https://uk.wikipedia.org/wiki/Волинська_область
2. Киданюк А. Дослідження соціально-економічних та культурних процесів у західноукраїнському селі упродовж 1944-1950 рр. в сучасній українській історіографії. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kydaniuk_Andrii/
3. Ковпак Л. Соціально-побутові умови життя в 2-й пол. XX ст. (1945–2000). К.: Інститут історії України НАНУ, 2003. 250 с.
4. Лисак В. Повсякденне життя українських селян у 1950–1960-х рр. (історіографія проблеми). Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle>
5. Михальчук О. Волинське село: культура, освіта, релігійне життя (1964-1985 рр.): авт. дис... к.і.н.: 07.00.01. Луцьк, 2010. 20 с.

6. Радянська Волинь. 1940. 13 лютого.
7. Романюк І. Шкільне будівництво на селі в 1950-х – першій половині 60-х років. Український селянин. 2002. №5. С. 113–116.
8. Федоренко Я. Зміни в культурно-духовному житті українського селянства в період хрущовської «відлиги»: авт. дис...к.і.н.: 07.00.01. Черкаси, 2009. 27 с.
9. Філіпович М., Майборода О. Культурно-просвітницька діяльність у Волинській області 1944-1991 рр. Освітні традиції та «Просвіта» на Волині: до 75-річчя факультету історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки: колективна монографія/ за ред.. Я.Яроша. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 214-273.
10. Філюк М. Нові часи – нові обряди. Сільські новини. 14.12.1974. С. 3.
11. Хронологічне зібрання законів, указів Президії Верховної Ради, постанов і розпоряджень уряду Української РСР 1917-1941 рр. Т. 1. К., 1963. С. 705-707.

References:

1. Volyns'ka oblast'. [Volyn oblast]. Rezhym dostupu: https://uk.wikipedia.org/wiki/Volyns'ka_oblast' [in Ukrainian]
2. Kydanyuk A. Doslidzhennya sotsial'no-ekonomichnykh ta kul'turnykh protsesiv u zachidnoukrayins'komu seli uprodovzh 1944-1950 rr. v suchasniy ukrayins'kiy istoriohrafiyi. [Study of socio-economic and cultural processes in the Western Ukrainian village during 1944-1950. in modern Ukrainian historiography]. Rezhym dostupu: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kydaniuk_Andrii/ [in Ukrainian]
3. Kovpak L. (2003) Sotsial'no-pobutovi umovy zhyttya v 2-y pol. KhKh st. (1945–2000). [Social and Household Conditions of Life in the 2nd Floor. Twentieth century. (1945–2000)]. Kyiv: Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine. 250 p. [in Ukrainian].
4. Lysak V. Povsyakdenne zhyttya ukrayins'kykh selyan u 1950–1960-kh rr. (istoriohrafiya problemy). [Everyday life of Ukrainian peasants in the 1950s–1960s. (historiography of the problem)]. Rezhym dostupu: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle> . [in Ukrainian].
5. Mykhalchuk O. (2010) Volyns'ke selo: kul'tura, osvita, relihiyne zhyttya (1964-1985 rr.): avt. dys... k.i.n.: 07.00.01. [Volyn Village: Culture, Education, Religious Life (1964-1985): Extended abstract of candidate's thesis:07.00.01.] Luts'k. 20 s. [in Ukrainian].
6. Radyans'ka Volyn'. 1940. 13 lyutoho. [Soviet Volyn]. [in Ukrainian].
7. Romanyuk I. (2002). Shkil'ne budivnytstvo na seli v 1950-kh – pershiy polovyny 60-kh rokiv. [School Construction in the Countryside in the 1950s – the First Half of the 60s.] Ukrayins'ky selyanyn. #5. S. 113–116. [in Ukrainian].
8. Fedorenko Ya. (2009). Zminy v kul'turno-dukhovnomu zhytti ukrayins'koho selyanstva v period khrushchov'skoyi «vidlyhy»: avt. dys...k.i.n.: 07.00.01. [Changes in the cultural and spiritual life of the Ukrainian peasantry during the period of the Khrushchev "thaw": Extended abstract of candidate's thesis 07.00.01.] Cherkasy, 27 s. [in Ukrainian].
9. Filipovych M. & Mayboroda O. (2022) Kul'turno-prosvitnyts'ka diyal'nist' u Volyns'kiy oblasti 1944-1991 rr. [Cultural and Educational Activity in the Volyn Region 1944-1991.]. Osvitni tradytsiyi ta «Prosvita» na Volyni: do 75-richchya fakul'tetu istoriyi, politolohiyi ta natsional'noyi bezpeky Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky: kolektyvna monohrafiya/ za red.. Ya.Yarosha. Odessa : Vydavnychyy dim «Hel'vetyka». S. 214-273. [in Ukrainian].
10. Filyuk M. (1974). Novi chasy – novi obryady. [New Times – New Rituals]. Sil'ski novyny. 14.12. S. 3. [in Ukrainian].
11. Khronolohichne zibrannya zakoniv, ukaziv Prezydiyi Verkhovnoyi Rady, postanov i rozporyadzhenn' urady Ukrayins'koyi RSR 1917-1941 rr. (1963). [Chronological collection of laws, decrees of the Presidium of the Verkhovna Rada, resolutions and orders of the government of the Ukrainian SSR 1917-1941.]. Vol. 1. K., S. 705-707. [in Ukrainian].